

गोरखापत्र संस्थान
सेवा- पत्रकारिता, समूह- फोटो पत्रकारिता तथा कला, तह- ६, पद- फोटो पत्रकार
खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

पाठ्यक्रम योजनालाई निम्नानुसारका दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ ।

प्रथम चरण :	लिखित परीक्षा	पूर्णाङ्क : २००
द्वितीय चरण :	(क) प्रयोगात्मक परीक्षा	पूर्णाङ्क : ३०
	(ख) अन्तर्वार्ता	पूर्णाङ्क : ३०

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

१. प्रथम चरण : लिखित परीक्षा (Written Examination)

पूर्णाङ्क : २००

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्नसंख्या x अङ्क	समय
प्रथम	सामान्य ज्ञान, समसामयिक मामिला तथा संस्थागत ज्ञान र सम्बन्धित कानूनहरू	१००	४०	वस्तुगत बहुवैकल्पिक प्रश्न (MCQ)	५० प्रश्न x १ अङ्क	४५ मिनेट
				विषयगत-छोटो उत्तर आउने प्रश्न	६ प्रश्न x ५ अङ्क	१ घण्टा ३० मिनेट
				विषयगत-लामो उत्तर आउने प्रश्न	२ प्रश्न x १० अङ्क	
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी	१००	४०	विषयगत-छोटो उत्तर आउने प्रश्न	४ प्रश्न x ५ अङ्क	३ घण्टा
				विषयगत-लामो उत्तर आउने प्रश्न	८ प्रश्न x १० अङ्क	

२. द्वितीय चरण : प्रयोगात्मक र अन्तर्वार्ता (Practical & Interview)

पूर्णाङ्क : ६०

विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	समय
(क) प्रयोगात्मक परीक्षा	३०	१५	प्रयोगात्मक	१ घण्टा
(ख) अन्तर्वार्ता	३०	-	मौखिक	

द्रष्टव्य :

- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ ।
- प्रथम र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ ।
- लिखित परीक्षामा सोधिने प्रश्नसंख्या र अङ्कभार यथासम्भव सम्बन्धित पत्र/विषयमा तोकिए अनुसार हुनेछ ।
- वस्तुगत बहुवैकल्पिक (Multiple Choice) प्रश्नको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर बापत २० प्रतिशत अङ्क कट्टा गरिनेछ । तर उत्तर नदिएमा त्यस बापत अङ्क दिइने छैन र अङ्क कट्टा पनि गरिने छैन ।
- वस्तुगत बहुवैकल्पिक हुने परीक्षामा परीक्षार्थीले उत्तर लेख्दा अंग्रेजी ठूलो अक्षर (Capital letter) A, B, C, D मा लेख्नुपर्नेछ । सानो अक्षर (Small letter) a, b, c, d लेखेको वा अन्य कुनै सङ्केत गरेको भए सबै उत्तरपुस्तिका रद्द हुनेछ ।
- बहुवैकल्पिक प्रश्न हुने परीक्षामा कुनै प्रकारको क्याल्कुलेटर (Calculator) प्रयोग गर्न पाइने छैन ।
- विषयगत प्रश्नहरूको हकमा एउटा लामो प्रश्न वा एउटै प्रश्नका दुई वा दुईभन्दा बढी भाग (Two or more part of a single question) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा दुई भन्दा बढी टिप्पणीहरू (Short Notes) सोध्न सकिनेछ ।
- विषयगत प्रश्नमा प्रत्येक पत्र/विषयका प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन् । परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नको उत्तर सोही खण्डका उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम, विनियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
- प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।
- पाठ्यक्रम स्वीकृत मिति :

गोरखापत्र संस्थान
सेवा- पत्रकारिता, समूह- फोटो पत्रकारिता तथा कला, तह- ६, पद- फोटो पत्रकार
खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम-पत्र :

सामान्य ज्ञान, समसामयिक मामिला तथा संस्थागत ज्ञान र सम्बन्धित कानूनहरू

खण्ड (क) - (५० अङ्क)

- १. सामान्य ज्ञान** (५० × १ अङ्क)
- १.१ भूगोल र वातावरण (१० अङ्क)
- १.१.१ विश्वको भूगोल सम्बन्धी सामान्य जानकारी
- १.१.२ नेपालको भूगोल : धरातलीय स्वरूप, किसिम, विशेषता, जलवायु, हावापानी, जनजीवन, प्रमुख प्राकृतिक स्रोत र साधनहरू
- १.१.३ दिगो विकास, जैविक विविधता, जलवायु परिवर्तन, वातावरण, जनसंख्या, शहरीकरण, वसाईसराई र राष्ट्रिय सम्पदाहरू
- १.२ इतिहास र संस्कृति (१० अङ्क)
- १.२.१ विश्वका महत्वपूर्ण ऐतिहासिक घटनाहरू
- १.२.२ नेपालको प्राचीन इतिहास (किरातकाल, लिच्छविकाल र मल्लकाल) बारे सामान्य जानकारी
- १.२.३ नेपालको आधुनिक इतिहास (सामाजिक, आर्थिक एवं राजनीतिक अवस्था)
- १.२.४ प्रचलित प्रमुख धर्म, संस्कृति, जातजाति, भाषाभाषी, कला, साहित्य
- १.३ शासनपद्धति र शासन (८ अङ्क)
- १.३.१ नेपालको संवैधानिक विकासक्रम र नेपालको संविधान
- १.३.२ नेपालको प्रशासनिक व्यवस्थाको विकासक्रम
- १.३.३ नेपालको संघीय, प्रादेशिक र स्थानीय तह तथा शासन प्रणाली
- १.४ आर्थिक पक्षहरू (१० अङ्क)
- १.४.१ आर्थिक परिसूचकहरू (आर्थिक वृद्धि, कुल राष्ट्रिय/गार्हस्थ्य उत्पादन, प्रतिव्यक्ति आय, व्यापार घाटा, विप्रेषण, वैदेशिक लगानी, वैदेशिक सहयोग)
- १.४.२ नेपालमा विकासका पूर्वाधारहरू - कृषि, उद्योग, व्यापार, पर्यटन, यातायात, सञ्चार, शिक्षा, स्वास्थ्य र विद्युत
- १.४.३ योजनावद्ध विकासक्रम र चालु आवधिक योजनाको सामान्य जानकारी
- १.४.४ अन्तर्राष्ट्रिय सहयोग, वैदेशिक व्यापार वैदेशिक लगानी तथा प्रविधि हस्तान्तरण
- १.४.५ गोरखापत्र संस्थान सम्बन्धी जानकारी
- १.४.६ नेपालमा आमसञ्चार माध्यमको विकासक्रम र वर्तमान अवस्था
- १.४.७ विश्वमा मुद्रण र छापाखानाको इतिहास तथा नेपालको मुद्रण, छापाखाना र पत्रपत्रिकाको इतिहास, मुद्रण प्रविधि र नेपालका विभिन्न किसिमका छापाखानाहरू बारे जानकारी
- १.५ अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध र अन्तर्राष्ट्रिय संघ, संस्थाहरू (६ अङ्क)
- १.५.१ छिमेकी मुलुकहरूसँग नेपालको सम्बन्ध
- १.५.२ संयुक्त राष्ट्र संघ र यसका बिशिष्टिकृत निकायहरू
- १.५.३ Bay of Bengal Initiative for Multi-Sectoral Technical and economic Cooperation (BIMSTEC), Association of Southeast Asian Nations (ASEAN), South Asian Association for Regional Cooperation (SAARC) र क्षेत्रीय व्यापार प्रणाली – South Asian Free Trade Area (SAFTA)
- १.५.४ विश्व बैंक, एशियाली विकास बैंक र एशियाली पूर्वाधार लगानी बैंक
- १.६ विज्ञान, प्रविधि र समसामयिक गतिविधिहरू (६ अङ्क)
- १.६.१ विज्ञान र प्रविधिका महत्वपूर्ण उपलब्धिहरूबारे जानकारी
- १.६.२ राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय महत्वका समसामयिक घटना तथा नवीनतम गतिविधिहरू

गोरखापत्र संस्थान
सेवा- पत्रकारिता, समूह- फोटो पत्रकारिता तथा कला, तह- ६, पद- फोटो पत्रकार
खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

खण्ड (ख) - ५० अङ्क

(६ प्रश्न × ५ अङ्क र २ प्रश्न × १० अङ्क)

१. संस्थागत ज्ञान र सम्बन्धित कानूनहरू

- १.१ सार्वजनिक संस्थान : परिचय, विकास र उपलब्धि
- १.२ गोरखापत्र संस्थानको इतिहास, उद्देश्य, संगठनात्मक स्वरूप, विकास, विस्तार, वर्तमान अवस्था, गतिविधिहरू तथा गोरखापत्र लगायतका ऐतिहासिक दस्तावेजहरूको अभिलेखिकरण र यसको महत्व
- १.३ सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय र गोरखापत्र संस्थान बीचको अन्तरसम्बन्ध
- १.४ गोरखापत्र संस्थानको नेपालको सामाजिक, सांस्कृतिक, आर्थिक क्षेत्रहरूको विकासमा योगदान
- १.५ श्रमिक संगठन (Trade Union) र सामूहिक सौदावादी (Collective Bargaining)
- १.६ विश्वव्यापीकरण, उदारीकरण र सार्वजनिक संस्थानको अवधारणा र प्रयोग
- १.७ सार्वजनिक संस्थानहरूको व्यवस्थापन
- १.८ गोरखापत्र संस्थान ऐन, २०१९
- १.९ गोरखापत्र कर्पोरेशन नियमावली-२०२१
- १.१० गोरखापत्र संस्थान कर्मचारी सेवा शर्त विनियमावली, २०८२
- १.११ गोरखापत्र संस्थान आर्थिक प्रशासन विनियमावली, २०६५
- १.१२ विज्ञापन संकलन, प्रकाशन एवं विज्ञापन सम्बन्धी निर्देशिका, २०५३
- १.१३ प्रकाशन एवं बिक्री वितरण निर्देशिका, २०५९

२. अन्य सम्बद्ध कानूनहरू

- २.१ राष्ट्रिय आमसञ्चार नीति, २०७३
- २.२ कम्पनी ऐन, २०६३
- २.३ सार्वजनिक सेवा प्रसारण ऐन, २०८१
- २.४ छापाखाना र प्रकाशन सम्बन्धी ऐन, २०४८ तथा छापाखाना र प्रकाशन सम्बन्धी नियमावली, २०४९
- २.५ श्रमजीवी पत्रकार सम्बन्धी ऐन, २०५१ र श्रमजीवी पत्रकार सम्बन्धी नियमावली, २०५३
- २.६ सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ र सूचनाको हक सम्बन्धी नियमावली, २०६५
- २.७ सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४
- २.८ विद्युतीय कारोबार ऐन, २०६३
- २.९ विज्ञापन (नियमन गर्ने) ऐन, २०७६
- २.१० डिजिटल नेपाल फ्रेमवर्क, २०७६
- २.११ गोरखापत्र प्रकाशन शैली, २०८०

३. फोटो पत्रकारिता सम्बन्धी जानकारी

- ३.१ नेपाली भाषा, साहित्य र पत्रकारिता सम्बन्धी आधारभूत जानकारी
- ३.२ डिजिटल डिजाइन, मल्टिमिडिया र ग्राफिक सफ्टवेयरको परिचय
- ३.३ फोटो पत्रकारिता र प्रकाशनको समसामयिक चुनौती र सम्भावना
- ३.४ डिजिटल गभर्नेन्स (Digital Governance) र डिजिटल युगमा फोटो पत्रकारिताको महत्व
- ३.५ सञ्चार, प्रविधि, फोटो पत्रकारिता क्षेत्रमा भएका नयाँ व्यवस्था
- ३.६ समाचारमा तस्विरको प्रयोग र फोटो क्याप्सन
- ३.७ फोटो पत्रकारिता र कपीराइट

गोरखापत्र संस्थान
सेवा- पत्रकारिता, समूह- फोटो पत्रकारिता तथा कला, तह- ६, पद- फोटो पत्रकार
खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

द्वितीय पत्र : सेवा सम्बन्धी

खण्ड (क) – ५० अङ्क

(२ प्रश्न x ५ अङ्क) + (४ प्रश्न x १० अङ्क)

1. Photography

- 1.1 Introduction to Photography
 - 1.1.1 History and development of photography/ Photo Journalism in Nepal & in the World
- 1.2 Use of photography in different fields
 - 1.2.1 Studio Photography
 - 1.2.2 Press Photography /photo journalism
 - 1.2.3 Reprography
 - 1.2.4 Archaeology Photography
- 1.3 Types of Photography
- 1.4 Sports Photography
- 1.5 Nature Photography
- 1.6 Fashion Photography
- 1.7 Drone Photography
- 1.8 Differences between photography and photo journalism

2. Equipment's of Photography and its Use

- 2.1 Camera
 - Functions of camera
 - Types of camera
- 2.2 Camera techniques
 - Exposure control
 - Aperture
 - Shutter speed
 - Focusing
- 2.3 Lenses
 - Normal lens, Wide lens, Fish eye lens, Zoom lens, Tele lens, Micro lens
- 2.4 Light
 - Different sources of light
 - Day light, Tungsten light, Flash light, Exposure meter, Kelvin meter
- 2.5 How to handle camera/equipment's safety

3. Film Processing

- 3.1 Developing, Rinsing, Fixing, Drying
- 3.2 Types of Film: ASA, DIN
- 3.3 Proper handling storage of film

4. Photo Composition

- 4.1 Rule of third
- 4.2 Golden ratio
- 4.3 Lead/Leading lines
- 4.4 View points selection

5. Video

- 5.1 Videography
- 5.2 Video Editing

खण्ड (ख) – ५० अङ्क

(२ प्रश्न x ५ अङ्क) + (४ प्रश्न x १० अङ्क)

6. Digital Photography

- 6.1 Digital Camera
- 6.2 Pixel, Image size
- 6.3 Proper Archiving, Storage of digital data
- 6.4 Image editing process

गोरखापत्र संस्थान
सेवा- पत्रकारिता, समूह- फोटो पत्रकारिता तथा कला, तह- ६, पद- फोटो पत्रकार
खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- 6.5 Knowledge of file extensions (JPEG, RAW)
- 6.6 Image Retouching (Brightness, Contrast, Color Balance)
- 6.7 Working with Layer
- 7. Enlarging, Exposing, Dodging, Burning, Cropping
- 8. Importance and Necessity of Photography in National Daily
- 9. Role of Photographer in Daily Newspaper as Photo Journalist
- 10. Choice of Photo for News, Anchor and Story
- 11. Knowledge about Design and Layout
- 12. Design of book covers, posters and advertising materials

प्रयोगात्मक परीक्षा योजना (Practical Examination Scheme) : ३० अंक

- 1. Two Indoor and two Outdoor news photos of person, objects and scene of their choice.
- 2. Writing Captions of the Photos in Word.
- 3. Proper Archiving, Storage of digital data
- 4. Image editing process : Edit the photos in Photoshop (Cropping, Rotation, Filter, Light and Colour adjustment).
- 5. Knowledge of file extensions (JPEG, RAW)
- 6. Working with Layer
- 7. Film Processing
- 8. Developing, Rinsing, Fixing, Drying
- 9. Image Storage System